

HELENA SKIBA

Warszawa, 24 listopada 1949 r. Mgr Irena Skonieczna, działając jako członek Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce, przesłuchiwała niżej wymienioną osobę, która zeznała, co następuje:

Nazwisko i imię	Helena Skiba z d. Stępień
Data i miejsce urodzenia	25 września 1908 r., Laski, pow. Grójec
Imiona rodziców	Jan i Zofia z d. Małek
Zawód ojca	woźny w wojskowości
Przynależność państwowa i narodowość	polska
Wyznanie	rzymskokatolickie
Wykształcenie	szkoła powszechna
Zawód	dozorczyni domu
Miejsce zamieszkania	Warszawa, ul. Wilanowska 22 m. 1
Karalność	niekarana

Dnia 19 czy 20 września 1944 roku na ul. Wilanowską weszli Niemcy – Wehrmacht wraz z Ukraińcami. Godzina mogła być 8.00, czy 9.00 rano. Mieszkańcy naszego domu, czyli nr 22 znajdowali się w piwnicy. Ukraińcy kazali wszystkim wychodzić z piwnic, podpalili je. Jednocześnie wyrzucali ludzi z domu nr 18 przy Wilanowskiej. Kazali wychodzić na podwórze w kierunku ul. Okrąg przez dom nr 4 przy tej ulicy. Domy te należały do jednego właściciela i dlatego były ze sobą połączone. Podwórze nr 18 było tak samo połączone z naszym.

Na podwórzu Niemcy zatrzymywali mężczyzn, a kobietom z dziećmi kazali wychodzić. Mężczyzn rozstrzelali od razu. W chwili, gdy zatrzymali mojego męża, straciłam przytomność, dlatego nie wiem nic, co się działo dalej.

Po powstaniu, w połowie kwietnia 1945 roku, PCK przeprowadzał ekshumację na tym terenie. Znajdowały się tu trzy zbiorowe mogiły: jedna na podwórzu domu bankowego Okrąg 2, druga na naszym podwórzu, a trzecia na placu Wilanowska 16. W mogile trzeciej znajdowało się ponad 150 osób, jak słyszałam.

Skąd były te zwłoki, nie wiem. W mogile na naszym podwórzu leżały 53 ciała, w tym jedna kobieta. Leżał tutaj także mój mąż Mikołaj Skiba, szwagier Marian Budzik, jego kolega Mieczysław Tomczyk, Tadeusz Dziadkiewicz i brat jego żony, Breja. Więcej nazwisk nie pamiętam.

Bliższych szczegółów o zbrodni na podwórzu domu Okrąg 2 może udzielić Stefan Pacia, który miał sklep szewski przy ul. Wilanowskiej naprzeciw posesji nr 22.

Na tym protokół zakończono i odczytano.